

Наш композитор папи поклонио мису

Missa Solemnior, поводом 950 година од раскола источне и западне цркве, премијерно ће у Београду бити изведена сутра

ИНТЕРВЈУ АЛЕКСАНДАР СИМИЋ

На Коларцу ће сутра премијерно бити изведена Missa Solemnior нашег композитора Александра Симића. Ово дело настало је 2004. године као наруџбина Ватикана поводом 950 година раскола источне и западне цркве и 40 година како су папа Павле VI и цариградски патријарх Атенасгора I укинули међусобну екскомуникацију две цркве. Као мису толико потребног јединства јудео-хришћанске цивилизације у новом концертном руху извешће хор, солисти и Симфонијски оркестар РТС-а. Овај тридесетпетогодишњи Београђанин, који је због своје духовне музике већ стекао светску репутацију, управо се вратио из посете Ватикану. Симић се у летњој резиденцији сусрео и са папом Бенедиктом XVI и том приликом ручно му нову верзију мисе коју ће имати прилике да чује београдска публика.

Да ли је папа већ имао прилике да чује ваше дело и о чему сте разговарали, будући да поглавар Римокатоличке цркве не прима баш сваког у аудијенцију?

Папа Бенедикт је и сам талентовани музичар. Мису је чуо, али смо више разговарали о другим питањима, будући да сам у Кастел Гандолфу био у функцији члана тима за медијацију између Израела и Ватикана.

Да ли је папа током разговора можда изразио жељу да посети Београд?

Пре више година покушао сам да искористим своју близокост са различитим представницима СЦП и напослетку како бих изразио своје мишљење да би посета папе Београду била позитиван гест, и да би у крајњој инстанци била корисна за Србију. Папи Јовану Павлу II је то била велика жеља, која

Александар Симић и папа Бенедикт XVI Фото Осерваторе Романо

се није остварила. Сигуран сам да ће доћи тренутак када ће Србија, заједно са својом Црквом бити сјајан домаћин сваком добронамерном госту, укључујући и римског папу. Искрено се радујем том дану.

Како је дошло до тога да компојуете дело Missa Solemnior?

Иницијални позив стигао је преко београдског надбискупа монс. Станислава Хочевара, а подршка неколицине најважнијих кардинала Римске цркве показала се инструментално за пут који је ово дело прешло у свом настајању. У питању су председници папских већа за јединство, културу, затим међурелигијски дијалог и коначно праведност и мир. Њихове еминенције, кардинали Каспер, Пупард и Мартино су, осим своје и подршке папских већа која представљају, дали теолошку тежину овој понтификалној миси

и омогућили да све новине које је ова унела у западну литургију буду прихваћене од стране Ватикана. Захваљујући њиховој подршци али и многих других људи, од портпарола Ватикана, отац Федерика Ломбардија, преко монс. Винченца Палеа, председника заједнице Св. Еђидио, па све до мојих старијих колега, као што су монс. Либерто, диригент хора Сикстинске капеле, ова миса носи једну снажну теолошку поруку која, верујем, има импликације и на глобалном секуларном нивоу. Доказ тога јесте и чињеница да се у њој први пут појављује Кадиш за Исуса, јеврејска молитва за мртве, чиме се негира идеја да су „Јевреји разапели нашег Господа“ и потврђује чињеница да се Исус родио, живео и да је умро као Јеврејин. На тај начин се осуђује и антисемитизам. А опет, то је само део велике реформе коју су започели људи попут папе Јована XXIII или Јована Павла II.

Ово није ваше једино сакрално музичко дело, али шта је за вас био највећи изазов у компоновању мисе, будући да нисте католик?

Наравно да није. Моја „Кратима – Успаванка за малог Исуса“, обележила је 2000 година хришћанства у много земаља у току прослављања јубилеја, и то од Исакијевског сабора, преко Кантерберјевске катедрале, па до Ватикана. А у питању је једна од композиција из мог „Византијског опуса“. Писао сам и мису за 25-годишњицу понтификата папе Јована Павла II, као и музику на његове стихове на полском. Највећи изазов у компоновању ове мисе, коју ће чути београдска публика, била је чињеница да ми је дозвољено да кроз један од најстаријих канонских списа изразим своје мишљење о неким не само теолошким, већ и суштинским цивилизацијским питањима, а да за то имам подршку и благослов најстарије државе и верске институције на свету.

Каква је судбина оваквих сакралних дела да ли она „заживе“ међу верницима или се само спорадично изводе у специјалним приликама?

Вођо сам рачуна о томе да музика буде максимално у функцији текста. Зато сам избегавао претерану полифонију и највише пажње покљонио хору, као својересно „музичком наратору“. Мислим да својом изразитом мелодичношћу музика испуњава све услове да, како би се рекло, уђе у народ.

Осим компоновања ангажовани сте и у међуверском дијалогу као саветник фондације „Pave the Way“ (Поплочајмо пут)?

Фондација је достигла такву критичну масу искуства, знања, контаката и политичког утицаја да може заоста да чини велике ствари. Подстићу Вас да смо ми обезбедили чувени Бодмеров папире, који представља најстарије примерке Јеванђеља по Луки и Јовану и поклонили их папи прошле године, као знак добре воље америчких Јевреја. Пре тога смо обезбедили повратак Мајмонидових рукописа, који су после 350 година из Ватиканске библиотеке предати Израелу. Излборили смо код израелских власти признање јерусалимског патријарха Његове светости Теофила III. Управо преговарам и о томе да Израел дозволи богослужења у храму у коме се догодила последња вечера Христа и његових ученика. То су само неки од великих гестова који помажу заједничку платформу јудео-хришћанске цивилизације, коју видимо као основни прерогатив за будући целисходни мировни дијалог са нашим исламском браћом.

Миленко Пешић